

174142557&IdKat2=1174172574&IdStr=1189981274&Loc=Documents%20&%20Publications%20»%20Press%20Reviews%20»%20Training%20Seminar%20and%20Study%20Tour%20on%20Sustainable%20Tourism%20Development.

19. Хартія зі сталого туризму (1995 рік). [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.world-tourism.org/sustainable/doc/lanz-en.pdf.

20. Sustainable Development of Tourism Conceptual Definition. World Tourism Organization (WTO). 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.world-tourism.org/frameset/frame_sustainable.html.

21. Swarbrooke John. Sustainable Tourism Management. – UK: Cabi Publishing, 1999. – 371 p.

мета

П. М. Копка та російські дослідники А. Г. Атаманов, О. В. Азамов, А. А. Стрельцов.

➤ Мета даної публікації – звернути увагу на безпековий інформаційно-психологічний аспект відмінностей управління країною (територією) від суто державного управління.

виклад
основного матеріалу

➤ Помічено давно, що ми не робимо різниці між поняттями «країна» та «держава», живуючи ці відмінні по суті поняття як традиційні синоніми, хоча держава може бути країною, але не кожна країна є державою. Автор розглядає цю проблему через безпековий інформаційно-психологічний аспект.

Енциклопедичний словник визначає країну як велику територію, що вирізняється за географічним положенням та природними ресурсами; у політико-географічному відношенні як територію, що має визначені кордони, користується державним суверенітетом або знаходиться під владою іншої держави (колонії, підопічні території). [1, с. 1290]

Держава ж визначається як незалежна країна [1, с. 380] або як політична організація суспільства на чолі з урядом і його органами, за допомогою яких панівний клас реалізує свою владу... [2] Сутність кожної держави зумовлена способом виробництва та проявляється в його внутрішніх та зовнішніх функціях. Чотири основних типи держави: рабовласницька, феодална, буржуазна, соціалістична. [3]

Управління державою – це управління політико-економічне, стратегічне з можливістю реалізовувати свою внутрішню і міжнародну політику та стати повноправним суб'єктом міжнародного права.

Управління країною – це перш за все управління визначеною територією з населенням, що не виступає самостійним суб'єктом міжнародного права, а входить в інше державне утворення. Управлінські дії в країні, що не є самостійною державою, – це дії тактичного, підпорядкованого характеру. Стратегія таких дій визначається керівною державою. Межі керівної держави можуть співпадати з межами керованої країни, але така держава, як правило, не віддзеркалює інтереси країни та її народу і не слугує їм.

Радянський Союз ніколи не був країною, а тільки державою (наддержавою), як і Росія – державою - імперією. Імперії – це не країни, а супердержави, що складаються з країн-територій. В Радянському Союзі країнами були союзні республіки, автономні області та краї. При радянській владі перший секретар ЦК республіки керував не державою (державою керували з Москви), а територією країни (краю). Він не мав своїх збройних сил, силовими блоками (МВС, КДБ тощо) також керували з Москви. Навіть в управлінні економікою та сільським господарством перший секретар ЦК республіки не був повноправним господарем – все вирішувалось в «блокам'яні».

Головною наукою, яку пізнавала національна територіальна еліта, була наука виживання, угадування побажання центру, вміння довести, що ти більш радянський, ніж інші, найвірніший ленінець. Така система не виховувала самостійних лідерів, готових взяти відповідальність на себе, не формувала державного мислення, а жорстко вчила думати і діяти так, як думає та діє начальник. Лідер республіканського чи обласного масштабу повинен був бути патріотом центру і тільки центру, усвідомлюючи свою минулість на посаді, яку йому довірив центр. Отже, система управління СРСР національних лідерів не виховувала – вона їх боялась і не дарма, а тому виховувались тільки «інтернаціональні кадри», готові виконати будь-який наказ центру.

Тож, коли республіки отримали політичну незалежність процес державотворення на місцях набував непатріотичних рис по відношенню до свого народу і країни. Іншим він бути й не міг. Непатріотична прорадянська еліта безпідставно, за рекомендацією чужих «експертів», звично зняла з себе відповідальність за національну економіку, соціальну політику, національну безпеку, віддавши все на відкуп «демократичним процесам», «саморегульованому ринку», а то-

УДК 351.86

Зіновій Коваль

УПРАВЛІННЯ КРАЇНОЮ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ: БЕЗПЕКОВИЙ ІНФОРМАЦІЙНО- ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Публікація присвячена окремим безпековим інформаційно-психологічним аспектам державного управління в умовах переходу від країни у складі наддержави до незалежної правової держави. Автором подається своє бачення відмінностей між управлінням країною у складі супердержави та управлінням країною як незалежною державою.

Ключові слова: управління країною, управління державою, безпековий інформаційно-психологічний аспект.

➤ Управління країною та управління державою різняться між собою за методологією, принципами. В повсякденному житті з інформаційно-психологічної точки зору ми ставимо знак рівності між двома різними видами державного управління. Автором подається своє бачення відмінностей між управлінням країною у складі супердержави та управлінням країною як незалежною державою.

➤ Дана проблематика обговорюється в мережі Інтернет та друкованих виданнях. Серед авторів, що вивчають цю тему, українські науковці Г. І. Арабаджи, В. Д. Бакуменко, М. М. Іжа, Б. А. Кормич, Н. Н. Крестовська, В. Лисенко, О. В. Логінов, Л. Г. Матвеева, П. І. Надолішний, А. О. Рось, Г. П. Ситник, В. Н. Хропанюк та російські дослідники О. В. Азамов, А. Г. Атаманов, К. Ю. Будилін, Е. Г. Буньов, М. А. Вус, М. І. Дзлієв, М. Ю. Павлютенкова, С. А. Сакун, А. А. Стрельцов та Д. Н. Шакін.

У публікаціях розглянуто безпековий інформаційно-психологічний аспект управління країною, але питання запровадження дієвих політико-правових механізмів суто державного управління тільки започатковані та розглянуті фрагментарно.

➤ Проблематика державного управління часто піднімається проблематикою управління територіями. В той же час управління країною-територією – це тільки частина суто державного управління. Більш ефективно з висвітлення цієї теми працюють українські науковці Г. І. Арабаджи, В. Д. Бакуменко, М. М. Іжа, Б. А. Кормич, Н. Н. Крестовська, О. В. Логінов, П. І. Надолішний, В. П. Горбулін, М. М. Биченок,

постановка
проблеми

визначення
раніше
невирішених
частин
загалом
цієї
проблеми

© Коваль З.В., 2010.

чніше кажучи неконтрольованому базару, які в реальності діють за своїми антинародними законами, продукують спекуляцію, монопольний ріст цін, спотворену філософію буття, кримінальну психологію паразита-посередника.

За принципами галасливого напівлегального базару, де балом керує чужинець паразит-посередник, реалізують деякі управлінські підходи, чим спотворюється демократія, а широкі маси переконують у безальтернативності такого підходу. Хоча, в той же час, в цивілізованому світі демократія в межах правової соціальної держави, як правило, глибоко патріотична по відношенню до своєї країни, народу.

«Чужинність» держави по відношенню до своєї країни зумовлює винятково імітаційний характер усіх типів політики, які вона здійснює. Тому в таких державах завжди брак політиків та надлишок політиканів, головним способом приходу до влади яких є популізм, тому подібні держави в межах своїх країн ведуть, так би мовити, окреме існування. В таких державах чисельні закони пишуться, любіються і змінюються конкуруючими антидержавними кланами під себе, під свої кримінальні інтереси. Все це ускладнює до неможливості управління такими державами, призводить до зубожіння народу та виснаження ресурсів країни.

Основними функціями держави визначено: законотворчу діяльність (встановлення спільних для держави, країни, громадян правил життєдіяльності та управління), оборону та національну безпеку, охорону громадського порядку, освіту, екологію, транспорт, зв'язок, культуру, соціальний захист тощо.

За результатами світової фінансово-економічної кризи вчені дійшли висновку, що держави, як політико-економічні інституції управління суспільством та країнами, посилюють свою безпекову та соціальну роль. Незважаючи на все ще модні новітні парадигми суспільного розвитку та управлінські технології (типу «гуманітарна парадигма державного управління», «людино-центрична модель побудови держави», різноманітні «мережеві моделі» управління, «концепції сталого розвитку» тощо) й намагання в кінцевому підсумку здійснити «роздержавлення» (максимально зменшити вплив держави на суспільне життя) і таким чином перетворити державу у своєрідного «нічного сторожа», не може бути сумніву стосовно того, що в найближчі десятиріччя держави залишаться визначальними акторами в архітектурі світового порядку зі своїми мінусами (держави є досить егоїстичними акторами) та плюсами (саме держави сьогодні є головним інструментом захисту національної ідентичності, національних матеріальних та духовних цінностей). [4]

Свіжим прикладом посилення ролі держави в умовах ринкової економіки, їх креативного органічного поєднання, слугує прийняття за ініціативи президента США Б. Обама нового закону щодо медичного забезпечення та страхування. Суть «обамовських» нововведень в тому, що держава буде доплачувати тим, хто не в змозі заплатити повну ставку обов'язкового медичного страхування. Аналітики вже назвали такий підхід першим значним перерозподілом доходів від багатих на користь бідних за останні тридцять років. [5]

У зверненні до українського народу Президент України Віктор Янукович поставив задачу на перспективу – ввести програмно-цільовий метод планування бюджетів всіх рівнів, запровадити комплексну систему управління державними фінансами і внутрішнього аудиту відповідно стандартам ЄС. Цим кроком буде посилена планувальна роль держави в умовах ринкової економіки. Цю проблему (планування та правового регулювання ринкової економіки як складової державного управління) успішно дослідив, сформувавши базовий підхід, доктор наук державного управління В. П. Марущак, чи не єдиний фахівець в Україні з такого важливого стратегічного напрямку державного управління. [6]

Автори системного прогностичного дослідження «Україна у глобалізованому світі до 2035 року» на основі моделювання ситуації дійшли висновку, що в Україні діє перманентна пра-

вова криза, яка підсилюється політичною та управлінською кризами, створюючи загальну системну кризу в державі, що з одного боку, є «рукотворною» і за всіма ознаками вписується в процеси, які у світі отримали назву «керований хаос». [8]

Доречно нагадати та підкреслити, що народ народжує націю, нація народжує еліту, еліта творить державу, держава формує владу. Отже, влада – донька держави, внучка еліти, правнучка нації, праправнучка народу. Ось чому влада завжди така далека від народу. Щоб влада стала ближчою до народу необхідно цю лінійну залежність перебудувати у вигляді солярного кола, тоді влада буде між державою та народом, а всі складові процесу державотворення будуть працювати на віддачу своєї енергії в навколишнє соціально-економічне середовище, а не замикатись один на одному.

Президент України В. Ф. Янукович поставив ще одне завдання, в контексті проблеми управління країною та державою, - суттєво розширити компетенцію установ громадянського суспільства. Громадським організаціям, як і органам місцевого самоврядування, буде передана частина функцій, які сьогодні виконують органи державної влади, та які їм не властиві за природою. [7, с. 5]

Об'єктивно країну творить та формує еволюційний історичний процес та народні маси. Розбудовує державу в країні перш за все еліта і повинна вона це робити так, щоб держава, як донька країни, любила свою матір, турбувалась про неї. Держава, що не турбується про свою країну та її народ, – чужа держава.

Тому й виходить часто так, що народ живе в країні, а влада тільки в державі. Влада в країні з її проблемами жити не хоче, а тільки пристосовує країну до вирішення своїх кланових інтересів, використовує народ. Тому між такою державою і країною може виникнути велика прірва. У такому випадку держава «зависає в повітрі» (особливо, коли народ перестає бути реальним джерелом влади після того як став вибирати не конкретного депутата, а список партійних посередників), вона не укорінена в народі, байдужа до країни, тому слабка, неефективна та корумпована. Така держава не належить країні, а обслуговує чужі інтереси.

Якщо еліта не хоче вчитись будувати національну державу і використовує стиль управління країною (територією та населенням) для управління власної держави, то таке утворення залишається країною замість того, щоб стати повноправною незалежною державою.

В такому випадку є країна та немає повноправної класичної розвиненої самодостатньої держави. Є жителі, населення та немає об'єднаного народу, дозрілого до усвідомлення себе єдиною політичною нацією, немає достатньої кількості патріотів, готових захищати народні та державні інтереси. Це ознака «неефективності держави, що відірвалась від людей, перетворилася на бюрократичну машину, яка турбується тільки про інтереси чиновництва» [7, с.4], ознака того, що немає своєї національної буржуазії, здатної ефективно очолити управління державою. Таким країнам необхідне не механічне поєднання державних органів, а чітка організована та строго впорядкована цілісна комплексна ієрархічна система державних органів, що здійснюють державну владу, установ і підприємств, а також організацій і фінансових ресурсів за допомогою яких реалізуються функції держави. [9] Потрібен механізм державного правового регулювання як цілісна функціональна система правових засобів за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин, необхідна ефективна правова політика – як діяльність суб'єктів політичної системи, що направлена на вдосконалення правової системи, підвищення ефективності механізму правового регулювання та побудови правової держави. [10]

Сучасну концепцію безпеки країни та держави через призму інформаційної безпеки визначає тріада соціальних інститутів: безпека людини, безпека суспільства і безпека держави. Соціальна сутність безпеки полягає в тому, що основним її змістом є захист інтересів названої тріади як

усвідомлена соціальна потреба суб'єкта на безпечно задоволення своїх інших потреб. [11]

Внаслідок цього особливої актуальності набувають проблеми правового характеру, вирішення яких повинно визначити співвідношення між відкритістю громадянського суспільства та інформаційною безпекою держави, свободою слова і свободою брехні, захистом інформаційних систем та комунікацій і захистом свідомості від деструктивного впливу, який здійснюється через засоби комунікації. Питання правового регулювання інформаційної сфери ще чекають свого рішення. [12]

Система соціально-політичних стосунків суспільства однією з найголовніших систем, які відіграють вирішальну роль у творенні народу, коли з окремих елементів (особистостей, сімей, спільнот різного роду тощо) утворюється єдине спільне, яке має такі нові якісні характеристики, які відсутні у окремих складових цього єдиного спільного. Деякі фахівці серйозно розглядають застосування різноманітної інформаційно-психологічної зброї проти системи соціально-політичних зв'язків для проведення так званого «демонтажу народу» країни та перетворення його у електорат або просто населення. В цьому процесі основний удар спрямований на руйнацію всіх консолідуючих зв'язків і відповідним результатом є «демонтаж» народу, його роздрібнення та деkonsолідація. [13]

Найбільш успішно такий деструктивний вплив здійснюється через ще незрілі інститути громадянського суспільства (ГС) як сферу діяльності інституцій, організацій і окремих індивідів, що знаходяться поза межами сім'ї або держави, в якій люди об'єднуються добровільно для розширення спільних інтересів. З точки зору інформаційно-психологічного аспекту громадянське суспільство оцінюють через чотири базові позиції: структура джерел підтримки ГС; законодавчий і політичний простір ГС; ціннісна орієнтація ГС; визначення рівня впливу громадянських інтересів на формування інформаційної картини соціуму. [14]

У провідних державах світу на найвищому урядовому рівні укорінилося чітке бачення того, що у підтримці еволюційного розвитку нині найважливішим інструментом стало керування ризиками ключових сфер життєдіяльності як країни, так і держави. Керування ризиками виступає ключовою ознакою ефективного державного управління.

Нині в ЄС, враховуючи надзвичайну актуальність ризиків, більше зосереджується увага на вдосконаленні усієї сфери державного управління у цьому напрямі. 9 червня 2009 року в Люксембурзі Рада міністрів з питань економіки і фінансів ЄС своїм рішенням створила два нових загальноєвропейські органи для кращого оцінювання ризиків і реалізації нагляду. Окрім того, Рада міністрів підтримала пропозицію Єврокомісії щодо створення Європейського Бюро з системних ризиків. [15]

Отже, першочерговою на цьому шляху має стати розробка науковими методичної основи аспекту системного оцінювання ризиків в усіх сферах соціально-економічного життя країни та держави, а урядовцями – забезпечення безумовного запровадження зазначеної методичної основи у сферу державного управління.

Найбільш небезпечним джерелом загроз інтересам людини та суспільства є суттєве розширення можливості маніпулювання їх свідомістю за рахунок формування навколо них «віртуального інформаційного простору», а також можливості використання технологій впливу на їх психічну діяльність. Держава повинна захистити суспільство та країну від такого деструктивного маніпулятивного інформаційно-психологічного впливу.

Загрози психічному здоров'ю людини сьогодні в світі проявляються у вигляді: незаконного використання сучасних інформаційних та психологічних технологій для коректування життєвих цінностей людини, її психофізіологічного стану, інтелектуальних та мотиваційних особливостей; маніпулюванні індивідуальною та масовою свідомістю грома-

дян; агітації та пропаганди, що грубо порушують загальноприйняті моральні норми, а також розпалюють соціальну, расову, національну та релігійну ненависть і ворожнечу; неправомірного обмеження доступу громадян до необхідних їм відкритих інформаційних ресурсів органів державної влади, архівних матеріалів та іншої соціально важливої інформації, а також недостатній розвиненості цих ресурсів; викривлення соціально важливої інформації, яка надається громадянам; протиправного обмеження свободи совісті та віросповідання; явного порушення (або схилення до порушення) громадянами прийнятих в українському суспільстві моральних цінностей та етичних норм; відсутності дієвих механізмів попередження використання ЗМІ для порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, збудженні класової, соціальної, расової або релігійної ненависті, приниження людської гідності.

Загрози психічному здоров'ю суспільства проявляються у вигляді: розмиття загальноприйнятих моральних цінностей на основі пропаганди насильства, жорстокості та правового нігілізму; діяльності релігійних сект, що проповідають ідеї, які суперечать загальноприйнятим моральним нормам, і притримуються небезпечних для психічного здоров'я громадян ритуалів; зниження рівня освіченості громадян, що суттєво ускладнює адаптацію громадян до умов сучасного життя, знижує їх можливості духовного розвитку та самореалізації.

Провідні країни світу, розуміючи стратегічну значущість збереження власних інформаційних ресурсів для безпеки особи, суспільства, країни та держави, запроваджують цілий ряд системних політико-правових механізмів управлінського характеру.

Для прикладу, в Британії відкрився Центр з забезпечення безпеки інформаційних технологій, який покликаний стати головною структурою держави з протидії кіберзлочинності. На організацію роботи центру було витрачено 30 мільйонів фунтів. Працювати в центрі буде 80 співробітників - експертів в області шифрування даних, систем мережевої безпеки, безпроводних охоронних систем й інтелектуальних технологій спостереження. [16]

Ще одною структурою інформаційного захисту Великобританії має стати Центр проведення операцій з кібер-безпеки, який відкрився 10 березня 2010 року. Основним завданням 19 співробітників є моніторинг Інтернету на предмет виявлення потенційних загроз інфраструктурі Великобританії. [17]

З моменту набуття чинності закону «Про регулювання публікацій в Інтернеті і припинення злочинів, що здійснюються з їх допомогою» в Туреччині через цензуру та з метою забезпечення безпеки національних інформаційних ресурсів з 2007 року було заблоковано більше 6 тис. веб-сайтів. Згідно з офіційною статистикою в Туреччині заблоковано 2126 сайтів. При цьому доступ лише до 475 з них закритий за рішенням суду, а останні заблоковані на вимогу Державного управління з телекомунікації та комунікації Туреччини. [18]

Агентство національної безпеки США буде новий Центр захисту національних електронних мереж від кібератак. Кількість працівників – 100-200 осіб. За його допомогою американська розвідка зможе прослуховувати телекомунікаційні канали, включаючи канали стільникового зв'язку, а також контролювати електронну пошту. Приблизна вартість 1,5-2 млрд. доларів. [19]

Також у США відкрито Центр інтеграції національної кібер-безпеки і комунікацій. На цю установу ляжуть обов'язки координації всіх систем мережевого захисту країни. Бюджет складає близько 9 млрд. доларів. Урядові комп'ютерні системи сканують активність в національних мережах до декількох мільйонів разів на добу з метою виявлення загроз кібербезпеці країни. З Центру буде координуватись діяльність інших шести федеральних центрів та підрозділів АНБ США. [20]

Не обмежуючись виключно своєю територією США розширюють взаємодію з іноземними державами у сфері боро-

туби з кіберзлочинністю. ФБР та Секретна служба США відкрили свої представництва в Італії, Нідерландах, Румунії та Естонії. Готують до відкриття філії ще у ряді країн. [21]

Міністерство оборони Японії створить в 2011 р. комітет для захисту комп'ютерних мереж від кібератак. [22]

Німецька профспілка поліцейських (DPOG) зажадала від влади виділити більше людей для боротьби із злочинністю в Інтернеті. Представники поліції пропонують додатково навчити 2000 кібер-поліцейських, які здійснюватимуть «поширене патрулювання Інтернету». Для цих цілей, зокрема, пропонується підсилити взаємодію між федеральною кримінальною поліцією і поліцією земель. [23]

Влада Росії через Генпрокуратуру намагається націоналізувати сайти, корисні для уряду. Так, Генпрокуратура вимагає від Мінкомзв'язку РФ закріпити за державою домен gosuslugi.ru, на якому до кінця грудня поточного року планується розмістити інформацію про державні послуги в рамках проекту «Електронна Росія». Те, що домен знаходиться у власності приватної особи, прокуратуру не цікавить, міністерству рекомендовано вилучити корисний для держави домен, щоб «запобігти майновим втратам держави». [24]

Робоча група у складі представників ФСБ, Держкомзв'язку, ЦНІС Росії надала на розгляд Держдуми РФ проект документу, який надає дозвіл ФСБ на здійснення тотального контролю активності користувачів російського сегменту мережі Інтернет, включаючи і корпоративні та академічні мережі, а не тільки окремих громадян. [25]

В свою чергу Мінкомзв'язку підготував проект наказу, яким зобов'яже інтернет-провайдерів надавати силовим структурам IP-адреси та реальні фізичні адреси абонентів. [26]

Уряд РФ своєю постановою №647 від 29.04.10 зобов'язав всіх власників Інтернет-кафе надавати послуги доступу до мережі Інтернет тільки після ідентифікації користувача при пред'явленні офіційного документа державного зразку. Окрім того, всі сліди діяльності відвідувача в Інтернеті будуть зберігатись протягом року і передаватись за потребою до правоохоронних органів. [27]

В армії Ізраїлю вирішили приділити серйозну увагу підготовці проти можливих атак ворожих хакерів в контексті всезростаючої загрози кібервійн. З цією метою створено новий підрозділ – Центр по забезпеченню інформаційної безпеки. [28]

Уряд Австралії починає тестування системи фільтрації інтернет-контенту в масштабах всієї країни. Головною метою цього є недопущення відвідування громадянами порносайтів, сайтів з насильством та підпільних аптек. [29]

Ірландія готує закон про запровадження інтернет-фільтрів, що блокуватимуть доступ до порнографії, піратського контенту та віртуальних азартних ігор для своїх громадян. [30]

В Казахстані створена Служба реагування на комп'ютерні інциденти, основними завданнями якої є виявлення та блокування сайтів, форумів, блогів порнографічного, екстремістського, антиконституційного спрямування. [31]

Китайські чиновники заборонили фізичним особам реєструвати на себе доменні імена і почали перевірку мільйонів вже існуючих персональних веб-сторінок на предмет шахрайських або «шкідливих» сайтів. [32] Також у Китаї створено нове відомство з цензури в Інтернеті, яке, у взаємодії з Бюро Держради, перевірятиме інформацію у соціальних мережах, блогах і форумах. [33] Більш того, Китай створив величезну специфічну структуру - «Інститут людини» (аналог американської «РЕНД корпорейшн») для напрацювання алгоритмів дій з відбиття численних проявів зовнішніх агресій. Першим результатом такого кроку став потужний економічний підйом на фоні загальної азійської кризи. [34]

Основна проблема забезпечення інформаційно-технічної та інформаційно-психологічної безпеки України — це балансування між свободою доступу до інформації та необхідністю її обмеження в загальнодержавних інтересах. Досягнення такого балансу залежить від рівня культурного й економічного розвитку країни. Для цього необхідно застосовувати

системний політико-правовий механізм, що забезпечить, з одного боку, захист інформаційних прав і свобод, а з іншого — демократичний моніторинг і регулювання рівня інформаційної безпеки. [35]

Тому, демократія має закінчуватись там, де її можливості можуть бути використані проти неї самої. Бо, як показує світовий досвід, найвіртуозніше механізми демократії використовують саме її противники. Чим демократичнішою є держава тим потужніших спецслужб вона потребує, бо демократичність призводить до більшої вразливості всієї суспільної системи. Приклади розвинених демократій це підтверджують.

Громадянське суспільство в Україні — це перш за все система правових інститутів, яка повинна забезпечувати самоорганізацію, структурування і самотворення її населення в цілісний і повновладний суб'єкт конституційного права — Український народ. Чіткого правового реагування вимагає участь у життєдіяльності інститутів громадянського суспільства інших країн, а також міжнародних громадських (неурядових) організацій.

Першочерговий обов'язок громадянського суспільства країни — допомагати творенню, розвитку, вдосконаленню своєї держави. Архітекторами громадянського суспільства не повинні бути неурядові організації з інших країн — громадянське суспільство повинна формувати своя багатонаціональна громада, що населяє країну. Громадянське суспільство повинно стати надійним партнером та опорою держави.

Громадянське суспільство та його неурядові інституції повинні сприяти державі у вирішенні таких основних завдань як закріплення у громадян України політичних ідеалів, почуття відповідальності за дії та долю своєї держави, формування в них правової свідомості, забезпечення суспільного контролю за дотриманням з боку держави основних (конституційних) прав людини, територіальних громад, національних інтересів і національної безпеки Українського народу.

У випадку порушення інститутами громадянського суспільства Конституції та законів України їх діяльність припиняється на підставі рішення суду. В свою чергу держава, її органи, посадові особи відповідають перед законом за порушення прав і свобод людини і громадянина, територіальних громад, інститутів громадянського суспільства.

Не кожна держава може бути патріотичною по відношенню до своєї країни та її народу. Причини такої непатріотичності криються в слабкості національної еліти, в умовах коли народ перестав бути джерелом влади, коли між народом та владою поставлено неефективного посередника — політичні партії, що тільки декларують завдання державної розбудови.

Керівництво держави, державні інституції в першу чергу повинні турбуватись про саму державу, про її справедливу правову та патріотичну спрямованість у відношенні до своєї країни та її народу, безпеку; а громадянське суспільство повинно проявляти щоденну турботу про демократію, культуру, історію, збереження життєдайних національних традицій країни. Завдання громадянського суспільства — зцементувати фундамент країни знизу, оздоровити його. Завдання держави — побудова міцної національної, ефективної політико-економічної організації суспільства із справедливими правилами життєдіяльності. Такою є безпекова інформаційно-психологічна парадигма взаємовідносин держави і країни та їх інституцій.

Держава повинна захистити суспільство та країну від такого деструктивного маніпулятивного інформаційно-психологічного впливу. Тому провідні країни світу, розуміючи стратегічну значущість збереження власних інформаційних ресурсів для безпеки особи, суспільства, країни та держави, запроваджують цілий ряд системних політико-правових механізмів управлінського характеру.

Основна проблема забезпечення інформаційно-технічної та інформаційно-психологічної безпеки України — це балансування між свободою доступу до інформації та необхідні-

стю її обмеження в загальнодержавних інтересах. Досягнення такого балансу залежить від рівня культурного й економічного розвитку країни та держави. Для цього необхідно застосовувати системний державний політико-правовий механізм, що забезпечить, з одного боку, захист інформаційних прав і свобод, а з іншого — демократичний моніторинг і регулювання рівня інформаційної безпеки.

Демократія в державі та суспільстві повинна закінчуватись там, де її можливості можуть бути використані проти неї самої. Бо, як показує світовий досвід, найвіртуозніші механізми демократії використовують саме її противники.

Література.

1. Советский энциклопедический словарь под редакцией А. М. Прохорова, издат. Четвертое, М., «Сов. Энцикл.» 1990.
2. С. И. Ожегов. Словарь русского языка. – М., «Рус. язык», 1983. – 127 с.
3. Военный энциклопедический словарь. – М., Воен. Издат., 1986. – 206 с.
4. Г. Ситник. Сектор безпеки // Персонал плюс. 26.05. – 01.06.2010. – С. 7.
5. Є. Петренко. Символічне прощання з епохою Рейгана / / г. Демократична Україна від 28.05.2010. – С. 5.
6. В. П. Марущак. Планування в умовах ринкової економіки // Монографія. – Одеса, Пальміра, 2008. – 284 с.
7. Звернення Президента України Віктора Януковича до українського народу // г. Голос України. 05.06.2010р.
8. В. Перець, В. Степанова, Д. Руденко. Правова криза / / г. Персонал плюс. №22 від 02.06.2010. – С. 10.
9. Бакуменко В. Д., Надолішний П. І., Іжа М. М., Арабаджи Г. І.. Державне управління: основи теорії, історія і практика. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.
10. Крестовская Н. Н., Матвеева Л. Г. Теория государства и права: элементарный курс. – Харьков, Одиссей, 2007. – С. 354, 361.
11. Азамов О. В., Будылин К. Ю., Бунев Е. Г., Сакун С. А., Шакин Д. Н. Информационная безопасность // Режим доступа: www.naukaxxi.ru.
12. Атаманов Г. А. Россия на пути к информационному обществу: проблемы и перспективы // журнал «Вектор», №2, 2005. – С. 17.
13. Кара-Мурза С. Г. Демонтаж народа. – М., 2007. – С. 14–15.
14. Гулевич В. Технология разобщения: как делается демократия в экс-СССР. // г. Сегодня. 03.10.2009.
15. Буравльов Є. Ризиками потрібно управляти. // Урядовий кур'єр. №32. – 12.02.2010. – С. 18.
16. В Британії відкрився новий центр кібербезпеки // Електронний ресурс «Ньюсленд». Режим доступу: <http://newsland.ru/News/Detail/id/414660/cat/84/>.
17. Лондон захищається від хакерів // Електронний ресурс «Інформаційна безпека». Режим доступу: http://itsec.ru/newstext.php?news_id=62726.
18. В Туреччині успішно діє Інтернет-цензура // Електронний ресурс «Ньюсленд». Режим доступу: <http://newsland.ru/News/Detail/id/414244/cat/84/>.
19. ІА «Новости»: «АНБ США будує новий центр захисту від кібератак», 26.10.2009.
20. У США відкрито Центр інтеграції національної кібербезпеки і комунікацій // Електронний ресурс «Високі технології». Режим доступу: <http://hitech.newsru.com/article/03nov2009/usnccic>.
21. США розширюють зону впливу // Електронний ресурс «Лібератум». Режим доступу: <http://liberatum.ru/news/gossija-info>.
22. Японія боїться хакерів // Електронний ресурс «Утро». Режим доступу: www.utro.ru/articles/2010/01/05/866770.shtml.
23. Полісмени Німеччини бояться кіберзагроз // Електронний ресурс «Лента». Режим доступу: <http://lenta.ru/news/2009/08/14/cybercops/>.

24. ІА «Новий регіон»: «Прокуратура Росії оголосила «націоналізацію» сайтів корисних уряду», 26.10.2009.

25. В Росії готується закон, що має нахчати на свободу слова // Електронний ресурс «Денді». Режим доступу: <http://sobakidendy/news.ru/post114347759>.

26. Міністерство зв'язку готує нові розпорядження // Електронний ресурс «Ньюсленд». Режим доступу: <http://newsland.ru/news/detail/id/489526/cat/42>.

27. Нові правила для інтернет-кафе // Електронний ресурс «Про ТВ». Режим доступу: <http://tv.net.ua/news/internet/1050640287-interenet-kafe-budut-sledit-za-posetitelyami.html>.

28. Ізраїль став на боротьбу з кібертерором // Електронний ресурс «Лібератум». Режим доступу: www.liberatum.ru/blog/tsahal-gotovitsya-k-kiberveoyne.

29. Австралія захищає своїх громадян від кібернебезпеки // Електронний ресурс «Точка». Режим доступу: <http://news.tochka.net/33566/id>.

30. Ірландія готує закони із захисту своїх громадян від кібернебезпеки // Електронний ресурс «Лібератум». Режим доступу: <http://liberatum.ru/news/irlandiya-gotovit-sistemu-interenet-tsenzury>.

31. Казахстан попереду всього СНД // Електронний ресурс «Про інформаційні технології». Режим доступу: <http://proit.com.ua>.

32. Китай готовий до інтернет-цензури // Електронний ресурс «Ньюсленд». Режим доступу: <http://newsland.ru/news/detail/id443901>.

33. У Китаї нова спецслужба // Електронний ресурс «Лібератум». Режим доступу: <http://liberatum.ru/news/v-kitae-sozdali-novoe-vedomstvo-po-interenet-tsenzure>.

34. В. Гулевич. Технології розкладання. – Київ, 2009.

35. Горбулін В. П., Биченко М. М., Копка П. М. Актуальні проблеми системного забезпечення інформаційної безпеки України / 36. мат. Міжнар. наук.-практ. конф. «Форми та методи забезпечення інформаційної безпеки держави» м. Київ. 13 березня 2008 — Нац. Академія СБ України. 2008. – С.79-85.

УДК 334.72

Наталія Котова

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ

В статті розкрито актуальність та роль територіального маркетингу у формуванні конкурентних переваг регіонів; сутність концептуальних засад державно-приватного партнерства. Запропоновано шляхи та підходи до застосування державно-приватного партнерства як організаційної платформи для проєктів територіального маркетингу, як одного з основних ресурсів, що визначає економічну, політичну, соціальну перспективу території. Співробітництво держави і приватних партнерів розглядається як один з сучасних інноваційних засобів переведення стратегії розвитку регіонального бренду в план розвитку.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, регіональний бренд, інновації, територіальний маркетинг, регіональна політика.

© Котова Н.О., 2010.